



ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล¹

Conversational metadiscursive markers in Spanish: meanings, functions and translation

ไพรริน สิมมา²

Prairin Simma

บทคัดย่อ

บทความวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาคำ pues, bueno, bien, ya และ o sea ในฐานะเป็นดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่จัดโครงสร้างความในการสนทนาภาษาสเปน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทดังกล่าว รวมทั้งศึกษาว่ามีการแปลดัชนีปริจเฉทดังกล่าวเป็นภาษาไทยอย่างไร ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ตัวอย่างการใช้และตัวอย่างการแปลดัชนีปริจเฉทซึ่งรวบรวมมาจากบทสนทนาที่พบในงานวรรณกรรมร่วมสมัยภาษาสเปนและบทแปลภาษาไทยของงานวรรณกรรมภาษาสเปนที่คัดเลือกมา จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้อธิบายความหมายหลักประจำตัว รวมทั้งความหมายหรือหน้าที่โดยเฉพาะของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี ในด้านการแปลผู้วิจัยได้รวบรวมหน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษา พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการแปลหรือการไม่แปลดัชนีปริจเฉท

¹บทความวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาและการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีงบประมาณ 2561

This article is part of a research project titled “Conversational metadiscursive and contact control markers in Spanish: meanings, functions and translation”, funded by Ramkhamhaeng University, Fiscal year 2018.

²สาขาวิชาภาษาสเปน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Spanish Section, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University, E-mail: prairins@yahoo.com

*Manuscript received April 25, 2020; revised May 25, 2020 and accepted May 28, 2020



ในแต่ละกรณีด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการแปลดัชนีปริจเฉทดังกล่าวเป็นภาษาไทย

คำสำคัญ: การแปลภาษาสเปน ดัชนีปริจเฉทในภาษาสเปน วรรณกรรมร่วมสมัย

Abstract

This research aims to examine *pues*, *bueno*, *bien*, *ya* and *o sea*, used as metadiscursive markers in conversation in Spanish, with the purpose of investigating their meaning and function, and studying how they are translated into Thai. Examples collected from conversations in selected works of contemporary literature in Spanish and their Thai translation are used as study corpus. Based on this corpus the core meaning and the specific meanings or functions are explained. As for translations, expressions used to translate the discourse markers in question are presented. Subsequently observations and suggestions about the chosen translation or omission in each case are given. It is hoped that the findings are useful for the learning, teaching and translation into Thai of those discourse markers.

Keywords: Spanish translation, discourse markers in Spanish, contemporary literature



บทนำ

การสนทนาเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน และไม่มีการวางแผนมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นการสนทนาในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารที่มีการตอบ-กลับจากผู้ฟัง และมีการสลับบทบาทกันระหว่างผู้ร่วมสนทนา ลักษณะพิเศษดังกล่าวทำให้การใช้ดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่จัด โครงสร้างและทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนทนา ทั้งนี้ ดัชนีปริจเฉทที่ใช้จัดโครงสร้างในการสนทนาหรือในภาษาพูด นั้นมักเป็นคนละชุดกับที่ใช้ในภาษาเขียน ในขณะที่ดัชนีปริจเฉทที่ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ จะพบได้เฉพาะในการสนทนาเท่านั้น

ในบทความวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะศึกษาดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่จัด โครงสร้างในการสนทนา สำหรับดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์นั้นจะศึกษาในบทความวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง ดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษาในบทความวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ ดัชนีปริจเฉท *pues, bueno, bien, ya* และ *o sea* ซึ่งใช้มากในการสนทนาภาษาสเปนและมีตัวอย่างในแหล่งข้อมูลเพียงพอต่อการศึกษา

ตามแนวความคิดของ Briz Gómez (1998) และ Martín Zorraquino and Portolés (1999) ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนา ทำหน้าที่แสดงกระบวนการซึ่งผู้ร่วมสนทนาใช้ในการจัด โครงสร้างและเรียบเรียงความในการสนทนา เช่น การขึ้นต้นการสนทนา การจบการสนทนา การเปลี่ยนเรื่อง การเปลี่ยนผลัด การรับรู้ข้อมูล การแสดงความเกี่ยวเนื่องระหว่างผลัด การกลับไปพูดเรื่องเดิม การรักษาช่องทางการสื่อสาร การแก้ถ้อยคำ และการเรียบเรียงสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ขึ้นใหม่ เป็นต้น

เป็นที่ยอมรับกันว่าดัชนีปริจเฉทแสดงความหมายที่ยากต่อความเข้าใจและมักแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่หลากหลาย ทั้งนี้ ดัชนีปริจเฉทดัชนีหนึ่งอาจแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่หลากหลายในคราวเดียวกัน หรือแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่แตกต่างกันตามบริบทการใช้ที่เปลี่ยนไปในแต่ละกรณี นอกจากนี้ ความหมายบางความหมายอาจพิจารณาได้ว่าเป็นความหมายหลักหรือความหมายประจำของดัชนีปริจเฉทซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบท ในขณะที่



ความหมายอื่น ๆ เป็นความหมายที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามบริบท ในกรณีของดัชนี-ปริศนาเชิงโครงสร้างการสนทนา Briz Gómez (1998, pp. 221-222) กล่าวว่า ดัชนีปริศนาเหล่านี้แสดงหน้าที่ได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความหมายประจำทางคำศัพท์ การออกเสียง และลักษณะทางโครงสร้าง คือ (1) ดัชนีปริศนาปรากฏอยู่ในหน่วยระดับใด คือ ในหน่วยที่เป็นการพูดคนเดียว (ภายในผลัดผลัดหนึ่ง) หรือในหน่วยที่ประกอบไปด้วยการสื่อสารสองทาง นั่นคือ ปรากฏระหว่างผลัดสองผลัด โดยแสดงการเชื่อมโยงระหว่างผลัดทั้งสอง (2) ดัชนีปริศนาอยู่ในตำแหน่งใดของผลัด และ (3) ดัชนีปริศนาปรากฏอยู่ในผลัดประเภทใด เช่น ในผลัดเริ่มหรือผลัดรับ ผลัดที่เปิดหรือปิดการสนทนา เป็นต้น

คุณลักษณะทางด้านความหมายของดัชนีปริศนาที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ดัชนีปริศนาเป็นหน่วยทางภาษาที่ยากต่อการเรียนรู้และการนำไปใช้ นอกจากนี้ การแปลดัชนีปริศนาก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากความยุ่งยากที่เกิดจากความหมายอันซับซ้อนและพหูพจน์ของดัชนีปริศนาแล้ว ในบริบทการสื่อสารหนึ่ง ๆ ในภาษาแปลอาจมีการเลือกแสดงความหมายในลักษณะที่แตกต่างจากภาษาต้นฉบับ รวมทั้งเป็นเรื่องยากที่ดัชนีปริศนาในภาษาต้นฉบับและในภาษาแปลจะมีความหมายเหมือนกันทุกประการและใช้เป็นหน่วยเทียบเคียงกันได้ในทุกบริบท (Portolés, 2002, pp. 162-163)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น บทความวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาดัชนีปริศนาเชิงโครงสร้างใน 2 ประเด็นหลัก นั่นคือ ศึกษาความหมายและหน้าที่ และศึกษาว่ามีการแปลดัชนีปริศนดังกล่าวเป็นภาษาไทยอย่างไร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและหน้าที่ของดัชนีปริศนาเหล่านี้มากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการแปลดัชนีปริศนาเหล่านี้เป็นภาษาไทยในการศึกษาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างซึ่งรวบรวมได้จากบทสนทนาที่พบในงานวรรณกรรมร้อยแก้วร่วมสมัยภาษาสเปนและบทแปลภาษาไทยของงานวรรณกรรมแต่ละเรื่องเป็นแหล่งข้อมูลในการแสดงตัวอย่างผู้วิจัยจะใช้อักษรย่อเพื่ออ้างถึงงานวรรณกรรมซึ่งเป็นแหล่งที่มาของตัวอย่างนั้นดังปรากฏในเชิงอรรถตอนท้าย³



ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับความหมาย หน้าที และการแปลดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษาดังนี้

1. Pues

เมื่อทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้าง pues แสดงความต่อเนื่องระหว่างสิ่งที่กำลังจะกล่าวกับสิ่งที่ปรากฏก่อนหน้า โดยเน้นย้ำว่าสิ่งที่ตามมาเป็นเนื้อหาใหม่ (comment) อันเกี่ยวเนื่องกับสิ่งที่ปรากฏก่อนหน้า นั่นคือ pues มีความหมายอ้างอิงย้อนกลับซึ่งบ่งชี้ให้ผู้ฟังหาความเกี่ยวเนื่องระหว่างสิ่งที่กล่าวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มาก่อนหน้า ในอีกด้านหนึ่ง pues แสดงให้เห็นเจตนาของผู้พูดที่จะดำเนินบทบาทเป็นผู้ส่งสารต่อไป (Martín Zorraquino 1991 as cited in Porroche Ballesteros, 2002, p. 39) pues มีหน้าที่เฉพาะดังนี้

1. ใช้ขึ้นต้นผลัดรับ เพื่อเน้นย้ำความเกี่ยวเนื่องระหว่างผลัดเริ่มกับผลัดรับ ซึ่งจะใช้เมื่อผลัดทั้งสองมีทิศทางตรงกันข้ามได้เชิงแสดงเหตุผลที่แตกต่างกันเท่านั้น นั่นคือ เมื่อผลัดเริ่มและผลัดรับมีความหมายขัดแย้งกัน เมื่อมีการเปลี่ยนแง่มุมในการนำเสนอเนื้อหา และเมื่อผลัดทั้งสองเป็นหน่วยย่อยคนละประเภทกัน เช่น คำถาม-คำตอบ และการแจ้งให้ทราบ-คำสั่ง เป็นต้น ในกรณีสุดท้ายนี้ อาจพบความหมายเชิงบริบทแบบเงื่อนไข การสรุปความ การอธิบาย และความลังเลได้ เมื่อมีการออกเสียงลากยาวหรือกล่าวซ้ำ ถือว่า pues ใช้เป็นหน่วยเติมเต็มด้วย นั่นคือ เป็นหน่วยภาษาที่ผู้พูดกล่าวเพื่อรักษาช่องทางการสื่อสารหรือเพื่อไม่ให้เสียผลัด เมื่อผู้พูดรู้สึกลังเล ไม่แน่ใจ หรือต้องการเวลาในการคิดเรียบเรียงคำพูด (ดูตัวอย่าง (3) ถึงตัวอย่าง (15))

2. ใช้เพื่อกลับไปพูดเรื่องเดิม เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(1) –¿No dije que usted es una puritana, Miss Armstrong? Para los espíritus fuertes, como el suyo...

–Por favor, no se burle.

–Si no me burlo. Claro que usted es un esprit fort. **Pues** para esos espíritus, le decía, la verdad puede ser lo único que los sacia y los conforma. (...). (FIN, p. 44)

3. ใช้เพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องระหว่างองค์ประกอบภายในหน่วยย่อย หรือระหว่างหน่วยย่อยภายในผลัด ในแหล่งข้อมูลพบเฉพาะกรณีนี้ pues ใช้ระหว่างหน่วยย่อย เช่นในตัวอย่าง (2) นี้ ซึ่ง



ผู้พูดใช้ pues เพื่อแสดงว่าหน่วยถ้อยที่ตามเป็นเนื้อหาใหม่เกี่ยวกับสิ่งที่กล่าวในหน่วยถ้อยก่อนหน้า ในการใช้นี้พิจารณาได้เช่นกันว่า pues เป็นหน่วยเติมเต็มด้วยหากมีการออกเสียงลากยาวหรือกล่าวซ้ำ

(2) –¿Yo con Marcos? ¡Tú estás loco! Habrás entendido mal... **Pues** mira que a mí gustarme Marcos... ¡A buena hora! (CPC, p.11)

4. ใช้เพื่อเริ่มการสนทนาอีกครั้งหลังจากมีความเงียบเกิดขึ้นในการสนทนา (ตัวอย่าง (16))

สำหรับการแปลพบว่า จากการใช้ pues ขึ้นต้นผลัดรับ 176 ครั้ง มีการแปล 81 ครั้ง (ร้อยละ 46.02) และไม่แปล 95 ครั้ง (ร้อยละ 53.98) ในการใช้ pues เพื่อกลับไปพูดเรื่องเดิม 7 ครั้ง และเพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องระหว่างหน่วยถ้อยภายในผลัด 2 ครั้ง ไม่มีการแปล pues แต่อย่างใด สำหรับการ ใช้ pues เพื่อเริ่มการสนทนาจำนวน 2 ครั้งนั้น มีการแปล 1 ครั้ง สรุปคือ จากการ ใช้ pues 187 ครั้ง มีการแปล 82 ครั้ง (ร้อยละ 43.85) และไม่แปล 105 ครั้ง (ร้อยละ 56.15) หน่วยภาษาที่ใช้แปล pues มีดังต่อไปนี้

แต่ ก₁⁴ และหน่วยภาษาจำพวก *จัน(ก₁) ถ้า...ก₂* และ *ก₂* ใช้เพื่อแปล pues มากที่สุด นั่นเป็นเพราะหน่วยภาษาเหล่านี้แสดงความหมายเชิงบริบทที่พบได้บ่อยที่สุดในความสัมพันธ์ระหว่างผลัดที่มี pues เชื่อมอยู่

แต่ ใช้ในกรณีที่ผลัดเริ่มกับผลัดรับมีความหมายเชิงบริบทแบบขัดแย้ง เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(3)

–Oiga, pero yo le ayudaba a su tío e íbamos a medias.	“คุณครับ แต่ผมเคยช่วยลุงคุณชายของ และเรา
– Pues yo no necesito ayuda de nadie, (...)	ก็หารสองมาตลอด”
(CU, p. 79)	“แต่ฉันไม่ต้องการให้ใครมาช่วย (...) (หน้า 84)

ในตัวอย่างนี้ตีความได้ว่าผลัดเริ่มและผลัดรับมีความหมายขัดแย้งกัน พบการใช้ดัชนี-ปริจเฉท *ยัง ใจก็แล้วแต่ แม้แต่* และ *ดังนั้น* เพื่อแปล pues ด้วย แต่พบเพียงดัชนีละ 1 ครั้ง *ยัง ใจก็แล้วแต่* และ *แม้แต่* มีความหมายใกล้เคียงกับ *แต่* เนื่องจากต่างบ่งชี้ความสำคัญของสิ่งที่จะกล่าว



เหนือสิ่งที่ปรากฏมาก่อนหน้า นั่นคือ *ยัง ใจก็แล้วแต่* บ่งชี้ว่าสิ่งที่กล่าวมาก่อนหน้าไม่มีผลต่อข้อสรุปที่ผู้พูดกำลังจะกล่าว ส่วน *แม้แต่* แสดงว่าสิ่งที่กล่าวตามมาเป็นข้อเสนอ (argument) ที่มีน้ำหนักมากกว่าข้อมูลก่อนหน้า คชันีปริงเจททั้งสองนี้จึงพอจะใช้แทน *แต่ ได้* สำหรับ *ดังนั้น* คชันีปริงเจทคชันีนี้บ่งชี้ความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผล และการใช้ *ดังนั้น* เพื่อแปล *pues* น่าจะเป็นผลมาจากการแปลความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(4)

–Al parecer, sólo al parecer... Al final la verdad gana la partida y nos caza en su trampa. –Pues eso es mejor que seguir engañándose. (FIN, p. 44)	“แค่ดูเหมือนนะครับ แต่ท้ายที่สุด ความเป็นจริงก็มีชัยและตามไล่ล่าเราที่ติดกับดัก “ดังนั้น น่าจะดีกว่าหากยังหลอกลวงตนเองต่อไป” (หน้า 102)
---	---

ในตัวอย่าง (4) นี้ น่าจะแปลผลัดที่มี *pues* ขึ้นต้นว่า “แต่นั่นก็ดีกว่าหลอกลวงตนเองต่อไป”

ก็, ใช้แสดงความเกี่ยวเนื่องระหว่างผลัดและใช้เป็นหน่วยเติมเต็มได้เช่นเดียวกับ *pues* อย่างไรก็ดี *ก็*, แสดงความหมายว่าข้อมูลที่สื่อสารในผลัดรับนั้นเป็นสิ่งที่ชัดเจน สมเหตุสมผลอยู่แล้วเมื่อพิจารณาจากประสบการณ์หรือความรู้เกี่ยวกับโลก (encyclopedic knowledge) ที่บุคคลทั่วไปพึงมี เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(5)

–¿Cómo te has dado cuenta de que no oye? –Pues... porque la llamo y no contesta. (DTC, p. 92)	“‘คุณรู้ได้อย่างไรว่าเธอไม่ได้ยินเสียง’ “ก็--เวลาผมเรียกเธอ เธอไม่ยอมตอบนี่” (หน้า 158)
--	---

(6)

–¿Qué mentiras me has dicho? –Que mi hermana tal vez volviera enseguida. No volverá hasta mañana. Se marchó ayer a Elizondo a felicitar a la abuela. –Pues me parece muy bien, pero no veo el motivo de que no me lo dijeras antes. (CPC, p. 105)	“คุณโกหกอะไรดิฉันหรือคะ” “โกหกว่า บางทีน้องสาวผมอาจจะกลับมาในไม่ช้านี้ เธอไปเยี่ยมยายที่เอริซอนได้นั่นแหละ พรุ่งนี้ถึงจะกลับ” “ก็ดิฉันคะ แต่ดิฉันไม่เข้าใจว่าทำไมคุณไม่บอกดิฉันก่อนหน้านี้” (หน้า 102)
--	---



นอกจากนี้ เมื่อผลัดเริ่มเป็นคำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ ดูเหมือนว่า *ก็* จะใช้ขึ้นต้นการตอบรับเท่านั้น เช่นในตัวอย่าง (7) ต่อไปนี้ ซึ่งผลัดรับปฏิเสธข้อสันนิษฐานของผู้ร่วมสนทนา การแปลผลัดรับว่า “ก็ไม่ใช่” หรือ “ก็ไม่ใช่สักหน่อย” ฟังดูไม่ธรรมดานัก ในขณะที่ในตัวอย่าง (8) ซึ่งผลัดรับตอบยืนยันข้อสันนิษฐานของผู้ร่วมสนทนา ใช้ *ก็* เพื่อแปล *pues* ได้

(7)

–¡Jo, no hay más que verte! Además que a ti te gusta la Carla, ¿no?	“โห้เอ๊ย แค่มองนายก็รู้แล้ว นี่! แล้วนายจะชอบยายการ์ล่าใช่ไหมล่ะ”
–¡Pues, no! –replicó Benito (...). (CBC, p. 68)	“ไม่ใช่สักหน่อย” เบนิตโต้แย้ง (...) (หน้า 80)

(8)⁵

–Igual que tú –le dije–, que dices que no quieres trabajar más, (...) Y te tiras sesiones de dos horas conmigo.	“เหมือนหมอ” ผมพูด “ที่ว่าไม่อยากจะทำงานอีก (...) แต่กลับเสียเวลาให้คำปรึกษาผมถึงครึ่งละสองชั่วโมง”
–Pues sí....Igual que yo– (...). (CC, p. 96)	“ก็ใช่เหมือนตัวเอง” (...) (หน้า 161)

หน่วยภาษาจำพวก *งั้น(ก็)* *ถ้า...ก็* และ *ก็* ใช้เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างผลัดเริ่มกับผลัดรับมีความหมายเชิงบริบทแบบเงื่อนไข (ตัวอย่าง (9) และ (10)) ในบริบทเดียวกันนี้ มีการใช้ *ในเมื่อ...ก็* ซึ่งแสดงว่าเหตุเป็นข้อเท็จจริงไม่ใช่เพียงเงื่อนไขด้วย แต่พบเพียง 1 ครั้งเท่านั้น

(9)⁶

–¡Se acabó! –gritó un día–. Me dejo la barba y hemos terminado. ¿No lleva barba el alcalde?	“พอทีเถอะ จบกันที่เรื่องโกนหนวด พ่อจะไว้เราดีกว่า นายเทศมนตรีก็ไว้เรามาไม่ใช่หรือ พ่อก็จะไว้ด้วยเหมือนกัน” (หน้า 27)
¡Pues yo también! (BSM, p. 22)	

(10)

–Oiga, revistas se escribe con «uve», no con «be».	“คุณลุงคะ คำว่า ‘นิตยสาร’ เขียนด้วย ต เต่า ไม่ใช่ ด เด็ก ค่ะ
El señor la miró muy mosca, se lo pensó y le contestó:	คุณลุงเจ้าของร้านจูนมาก จึงตอบไปว่า
–Pues hazlo tú. (BSM, p. 69)	“งั้นก็เอาป้ายไปทำเองสิ” (หน้า 94)



เอ๋อ และ เอ๋อ แสดงความลังเลใจและถือเป็นคนโกในการขึ้นต้นผลัดรับ หน่วยภาษาทั้งสองนี้พบใช้ขึ้นต้นการตอบคำถาม (ตัวอย่าง (11)) เอ๋อ พบใช้ซ้อนกับ ถ้อยคำนั้น ด้วยในการขึ้นต้นการตอบกลับ

(11)

–¿Qué tema le gustaría a usted?	“คุณชอบเรื่องเกี่ยวกับอะไรคะ”
–Pues mire, (...) A mí, la historia... (CPC, p. 9)	“เอ๋อ...(...) ผมชอบประวัติศาสตร์ครับ” (หน้า 135)

แล้ว และ ส่วน พบใช้ในกรณีที่ผลัดรับซึ่งมี pues ขึ้นต้นเป็นการเปลี่ยนแง่มุมของเรื่องที่มีการสนทนาอยู่ โดย แล้ว ใช้กับคำถามซึ่งนำไปสู่แง่มุมใหม่ ในขณะที่ ส่วน ใช้เพื่อแสดงการเปรียบเทียบข้อมูล ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(12)

–Todos medraremos en estas nuevas tierras, (...)	“เราทุกคนจะร่ำรวยในดินแดนนี้ (...)
–En eso pongo mi fe, (...). Si fuera verdad la suerte que me echó la gitana.	“ฉันก็หวังว่าจะเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน (...) ขอให้สิ่งที่ยมอียิปต์บอกฉันกลายเป็นความจริงด้วยเถิด”
–¿Pues qué le dijo? (FIN, p. 36)	“แล้วเธอบอกคุณว่าอย่างไรคะ” (หน้า 87)

(13)

–Acabo de tener una bronca con el alcalde –(...)	“ดิฉันเพิ่งทะเลาะกับท่านนายกเทศมนตรีมา (...)
–Pues yo, con Rogelio –(...). (BSM, p. 119)	“ส่วนพ่อก็เพิ่งทะเลาะกับโรเชริโอมา...” (หน้า 164)

เอาละ ใช้เพื่อแปล pues เมื่อผลัดรับมีนัยของการสรุปความ ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

(14)

Bibiana asintió con la cabeza.	บีเบียน่าพยักหน้ารับ
–Pues ya lo sabes –concluyó el chico–: para ti por las mañanas y para mí por las tardes. (BSM, p. 72)	“เอาละ” เด็กชายสรุป “จักรยานเป็นของเธอตอนเช้า ส่วนตอนบ่ายเป็นของฉันนะ” (หน้า 99)

คือว่า พบใช้เมื่อตีความได้ว่าผลัดรับมีนัยของการอธิบาย ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(15)

–¿Y qué te pasa?	“เกิดอะไรขึ้นล่ะ โม”
–Pues que hoy, (...). (MO, p. 90)	“คือว่าวันนี้ (...)” (หน้า 84)



มีการใช้ *อัย อ้าว เออ แหม* และ *ไม่รู้ละ* ซึ่งแสดงความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้พูด รวมทั้ง *เฮ้ย* ซึ่งใช้เรียกความสนใจเพื่อขึ้นต้นผลัดรับที่ในต้นฉบับมี *pues* กำกับด้วย คำ *อัย เออ เฮ้ย* ใช้นำหน้า แต่ คำ *อ้าว* ใช้นำหน้า *ก็*, ส่วน *แหม* และ *ไม่รู้ละ* นั้นใช้เดี่ยว ๆ ในความคิดเห็นของผู้วิจัย หน่วยภาษาเหล่านี้ น่าจะละไว้ได้มากกว่าหน่วยภาษาที่แสดงความหมายเชิงบริบทอื่น ๆ เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องหรือมีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ขึ้นต้นผลัดรับของ *pues* น้อยกว่า

สำหรับการไม่แปล *pues* ที่ใช้ขึ้นต้นผลัดรับ พบว่าแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ (1) กรณีที่ไม่ปรากฏความหมายเชิงบริบทที่จะนำไปสู่การแปล *pues* ได้ และ (2) กรณีที่ปรากฏความหมายเชิงบริบทที่นำไปสู่การแปล *pues* ได้ การไม่แปลในกรณีหลังนี้อาจเป็นเพราะความหมายเชิงบริบทนั้น ๆ รับรู้ได้ไม่ชัดเจนนักสำหรับผู้แปล หรือเพราะผู้แปลเลือกที่จะไม่แสดงความหมายดังกล่าวออกมาอย่างชัดเจน หรือเกิดจากการแปลตกหล่น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยสรุปได้ว่าเมื่อมีความหมายเชิงบริบทแบบชัดเจน เจื่อนใจ ความลังเลใจ การเปลี่ยนแง่มุม การสรุปความ การอธิบาย หรือความหมายเกี่ยวกับสถานะของเนื้อหาว่าเป็นข้อมูลที่ชัดเจนหรือสอดคล้องกับความคิดของผู้ฟัง มักมีการใช้หน่วยภาษาที่แสดงความหมายดังกล่าวเพื่อแปล *pues*

ตัวอย่าง (16) ต่อไปนี้ เป็นกรณีที่ *pues* ใช้ร่วมกับ *bueno* เพื่อเริ่มการสนทนาอีกครั้ง ความหมายของ *pues* บ่งชี้ว่าสิ่งที่ผู้พูดกำลังจะกล่าวเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อมหรือสิ่งที่อยู่ในความนึกคิดของผู้พูด นั่นก็คือ การเดินทางมาถึงของผู้ร่วมสนทนา

(16)

–Bueno –dijo tímidamente–, pues ya está usted en Beirechea. Cuando guste, (...). (CPC, p. 13)	“เฮ้อ...อ้าวจ้ะ” เขาพูดอายๆ “ครูก็มาอยู่ที่เบอริเชอาแล้ว ละครับ ครูพร้อมเมื่อไหร่(...)” (หน้า 13)
--	---

ในตัวอย่าง (16) นี้ เป็นไปได้ว่าผู้แปลใช้ *อ้าวจ้ะ* เพื่อแปล *pues* ในความคิดเห็นของผู้วิจัย การเริ่มการสนทนาในตัวอย่างนี้ไม่มีนัยแบบผลของเจื่อนใจ ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ *อ้าวจ้ะ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *pues* ในตัวอย่างนี้ หาก *pues* ปรากฏเดี่ยว ๆ อาจใช้ *เฮ้อ/เอ่อ* ซึ่งแสดงความลังเลใจในการแปล *pues* ได้ แต่เนื่องจาก *pues* มี *bueno* นำหน้าและมีการใช้ *เฮ้อ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno* เพื่อบ่งชี้การเริ่มต้นการสนทนาแล้ว การไม่แปล *pues* จึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด



ในตัวอย่าง (17) ต่อไปนี้ซึ่ง *pues* ก็ใช้ซ้อนกับ *bueno* ก็ควรละการแปล *pues* เช่นกัน เนื่องจาก *เอาละครับ* ซึ่งเป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno* บ่งชี้การเริ่มต้นการสนทนาใหม่แล้ว และการใช้ *เอ้อ/เอ่อ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *pues* ในกรณีนี้จะทำให้บทแปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาตินัก เพราะจะปรากฏหลัง *เอาละครับ* และทำให้เกิดความไม่เข้ากันทางความหมาย กล่าวอีกอย่างคือ *เอ้อ/เอ่อ* ซึ่งบอกความลังเลใจไม่ควรใช้ตามหลัง *เอาละครับ* ซึ่งบอกการตัดสินใจแสดงว่าผู้พูดตัดสินใจได้แล้ว

(17)

Cerré los ojos (...). –¡Bueno! Pues ya ha visto usted la escuela – dijo Pello alegremente, (...). (CPC, p. 15)	ฉันหลับตาลง (...) “เอาละครับ ครูกี้ได้เห็นโรงเรียนแล้ว” เปโยพูด อย่างร่าเริง (...) (หน้า 17)
---	--

ในกรณีที่ *pues* ใช้เพื่อกลับไปพูดเรื่องเดิมและเพื่อบ่งชี้ความเกี่ยวเนื่องของหน่วยถ้อยคำนั้น ไม่มีการแปล *pues* แต่อย่างใด และผู้วิจัยก็พิจารณาว่าในกรณีดังกล่าวไม่จำเป็นต้องแปล *pues* เพราะในภาษาไทยไม่มีการใช้หน่วยภาษาซึ่งมีความหมายเทียบเคียงได้กับ *pues* เพื่อแสดงกระบวนการเชิงโครงสร้างดังกล่าว

2. Bueno

ดัชนีปริจเฉท *bueno* ทำหน้าที่ทั้งในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์และในเชิงโครงสร้าง ปริจเฉท หน้าที่เหล่านี้พัฒนามาจากความหมายแสดงการยอมรับแบบไม่เต็มใจหรือไม่กระตือรือร้นนัก หน้าที่เชิงโครงสร้างของ *bueno* แบ่งเป็นหน้าที่แสดงการรับรู้ข้อมูล (ตัวอย่าง (18)) และหน้าที่บ่งชี้การแยกส่วน

เมื่อแสดงการแยกส่วน *bueno* จะบ่งชี้การจบลงของสิ่งที่มาก่อนหน้าและการเปลี่ยนเรื่อง นั่นคือ บ่งชี้ว่าผู้พูดยืนยัน ยอมรับ สิ่งทีมาก่อนและจะเปลี่ยนผ่านไปสู่เรื่องที่สำคัญกว่า (Fuentes Rodríguez, 1993, p. 218) หน้าที่บ่งชี้การแยกส่วนของ *bueno* ซึ่งพบในแหล่งข้อมูลแบ่งตามบริบทการใช้ได้ดังนี้ (1) ใช้เริ่มการสนทนา เมื่อผู้ร่วมสนทนาได้ติดต่อสื่อสารกันมาก่อนหรือเมื่อเป็นการสื่อสารซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางสังคม (2) ใช้เปลี่ยนเรื่องพูด (3) ใช้เพื่อกลับไปพูดเรื่อง



เดิม (4) ใช้แสดงข้อมูลใหม่ หลังจากมีการอ้างถึงข้อมูลที่คุณผู้ฟังรู้จักแล้ว (5) ใช้บอกการจบลงของความลงใจและเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่การกล่าวถ้อยคำที่คุณผู้พูดตัดสินใจเลือกใช้ (6) ใช้เพื่อแก้ถ้อยคำ (7) ใช้เพื่อจบการสนทนา ทั้งนี้ เมื่อผลัดจบหรือผลัดซึ่งนำไปสู่การจบการสนทนาเป็นการตอบกลับผลัดก่อนหน้า bueno จะมีนัยของการรับรู้ข้อมูลด้วย และ (8) ใช้เพื่อสรุปจบเรื่องที่พูดภายในผลัด (ตัวอย่าง (19) ถึง (30))

สำหรับการแปล พบว่าจากการใช้ bueno ในเชิงโครงสร้างจำนวน 81 ครั้ง มีการแปล 64 ครั้ง (ร้อยละ 79.01) และละไว้ไม่แปล 17 ครั้ง (ร้อยละ 20.99)

ดัชนีปริจเฉท bueno ใช้แสดงการรับรู้ข้อมูล 4 ครั้ง ในจำนวนนี้ไม่มีการแปล 1 ครั้งและมีการใช้ อืม ดีค่ะดี และ ก็ดีสิจ๊ะ จำนวนละ 1 ครั้งในการแปล อืม แสดงการรับรู้ข้อมูล ส่วน ดีค่ะดี และ ก็ดีสิจ๊ะ นั้นมิได้แสดงการรับรู้ข้อมูล แต่แสดงการประเมินค่าเชิงบวก ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าในกรณีที่มีการใช้ ดีค่ะดี และ ก็ดีสิจ๊ะ ควรใช้ดัชนีปริจเฉทซึ่งแสดงการรับรู้ข้อมูลเช่น อืม แทน เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้ (18)

–¿Y cómo vuelves a tu casa? –insistió la señorita. –Me trae el padre de los niños en coche. –Bueno. Oye, tenemos que pensar en la función de Navidad. (BSM, p. 24)	“แล้วนี่หนูจะกลับบ้านยังไงจ๊ะ” คุณครูถาม “คุณพ่อของเด็ก ๆ จะขับรถมาส่งค่ะ” “ก็ดีสิจ๊ะ บ๊อบบี้ เราต้องคิดเตรียมงานคริสต์มาสแล้วนะจ๊ะ” (หน้า 30)
--	---

สำหรับการแปล bueno ซึ่งบ่งชี้การแยกส่วน พบว่าจากการใช้จำนวน 77 ครั้ง มีการแปล 61 ครั้ง (ร้อยละ 79.22) และละไว้ไม่แปล 16 ครั้ง (ร้อยละ 20.78)

เอาละ และ เอาละ ซึ่งแสดงการยอมรับสิ่งที่มาก่อนหน้าและบ่งชี้ว่าสิ่งที่มาก่อนหน้านั้นเพียงพอแล้ว พบใช้เพื่อแปล bueno มากที่สุด โดยพบในกรณีที่ bueno บ่งชี้การเริ่มการสนทนา (ตัวอย่าง (17)) การเปลี่ยนเรื่อง การกลับไปพูดเรื่องเดิม และการจบการสนทนา นอกจากนี้ ยังพบใช้เมื่อ bueno บ่งชี้การแก้ถ้อยคำด้วย (ตัวอย่าง (19)) อย่างไรก็ดี ในความคิดเห็นของผู้วิจัย การใช้ดังกล่าวทำให้บทแปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ นั่นอาจเป็นเพราะในขณะที่ bueno แสดงว่าคุณผู้พูดยอมรับข้อคัดค้านของผู้ร่วมสนทนาซึ่งผู้พูดสนับสนุนตนเอง โดยผู้ร่วมสนทนาไม่จำเป็นต้องแสดงข้อ-



คัดค้านนั้นออกมา ในการใช้ *เอาละ* ข้อคัดค้านของผู้ร่วมสนทนาจำเป็นต้องแสดงออกอย่างชัดเจน นอกจากการแก้ถ้อยคำแล้ว *เอาละ/เอาละ* น่าจะใช้เพื่อแปล *bueno* ซึ่งแสดงข้อมูลใหม่ การจบลงของความลังเลใจ และการสรุปจบภายในผลัดไม่ได้ด้วยเช่นกัน

(19)

–Por eso apestan. Cuando cagan ensucian el poncho. –No. Bueno , a veces pasa. (...). (VLN, p. 45)	‘ด้วยเหตุนี้ ผู้คนมีกลิ่นเหม็น เวลาถ่ายเลื้อยผ้าก็เปื้อนหมด’ ‘ไม่ใช่หรอก <i>เอาละ</i> บางทีอาจเป็นยังงั้น (...).’ (หน้า 58)
---	--

เอาละ/เอาเหอะ มีความหมายเรียกร้องให้ผู้ร่วมสนทนายอมรับสิ่งที่มาก่อน พบใช้ในกรณีที่ *bueno* บ่งชี้การเปลี่ยนเรื่อง เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(20)

–¿Y Roberto qué? –insistía Benito. –Es un tío majo, pero un poco iluso, un soñador. Bueno , ya veremos cómo acaba todo esto. (CBC, p. 87)	“แล้วครูโรเบร์โต้ล่ะ” เบนิต่อยากรู้ “ครูเป็นคนน่ารัก แต่ออกจะเพ้อฝันไปหน่อย <i>เอาละ</i> แล้วเรามาดูกันว่าเรื่องจะจบยังไง” (หน้า 103-104)
--	--

เอ้อ แสดงความลังเลและพบใช้ในกรณีที่ *bueno* ขึ้นต้นการสนทนา *เอ้อ* ก็น่าจะใช้ในความหมายเดียวกัน โดยพบในกรณีที่ *bueno* บ่งชี้การเริ่มการสนทนา การแก้ถ้อยคำ รวมทั้งในกรณีที่ *bueno* แสดงการจบลงของความลังเลภายในหน่วยถ้อยคำ ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่าง (21) ต่อไปนี้

(21)

–Vos no tuviste con Juan Carlos... bueno , lo que sabés. (BP, p. 177)	“เธอไม่มี...เอ้อ เธอรู้ กับฆวน การ์โลส” (หน้า 286)
--	---

นอกจากนี้ ยังพบการใช้ *เอ้อ* เพื่อแปล *bueno* ซึ่งแสดงการกลับไปพูดเรื่องเดิม (ตัวอย่าง (22)) และพบใช้ซ้อนกับ *คือว่า* ในกรณีที่ *bueno* แสดงการเปลี่ยนเรื่องด้วย (ตัวอย่าง (23)) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรใช้หน่วยภาษาซึ่งแสดงการจบลงของสิ่งที่มาก่อนแทน คือ ในตัวอย่าง (22) น่าจะใช้สำนวนเช่น *นั่นแหละค่ะคุณพ่อ* แทน และในตัวอย่าง (23) น่าจะใช้ *เอาละค่ะ/เอาละค่ะ* แทน



(22)

(...) ¿A su lado? No sé, Padre. Sí lo quería pero cuando vi que estaba enfermo no lo quise más. Padre, tengo que ser sincera ¿si no para qué estoy acá? ¿no le parece? Bueno, yo quería tener una casa y familia y ser feliz, Padre ¡yo no tengo culpa si lo dejé de querer! (...) (BP, p. 183)	(...) อยู่เคียงข้างเขาหรือคะ---ไม่รู้สิคะคุณพ่อ ไข่คะคุณพ่อ ลูกรักเขา แต่พ่อลูกเห็นเขาป่วย ลูกเลิกรักเขา คุณพ่อคะ ลูกต้องพูดอย่างนี้ไปดั่ง ถ้าไม่เช่นนั้นลูกมาที่นี่ทำไมคะ คุณพ่อคิดเช่นนั้นหรือเปล่า---เอ้อ ลูกอยากมีบ้านสักหลัง มีครอบครัว และมีความสุขคุณพ่อคะ ไม่ใช่ความผิดของลูก ถ้าลูกจะเลิกรักเขา! (...) (หน้า 297)
---	---

(23)

–Mi mamá no es orgullosa, (...) mi mamá fue educada para que nunca le falta nada, y ahora le duele, ¿es natural, no? (...) – (...) Sí, las madres son así. –Bueno, entonces mi mamá, y yo también, le queremos pedir una cosa. (BP, p. 165)	“คุณแม่ฉันไม่ใช่คนหยิ่ง (...) คุณแม่ฉันเลี้ยงลูกมา ไม่เคยขาดเหลืออะไรเลย แล้วตอนนี้คุณแม่วัยสีกเจ็บปวด เป็นเรื่องธรรมดาไม่ใช่หรือคะ (...) “(...) ไข่แล้วคะ คนเป็นแม่ก็เป็นอย่างนี้แหละคะ” “เอ้อ คือว่า ดิฉันกับคุณแม่ เราอยากจะขออะไร คุณสักอย่างคะ” (หน้า 266)
---	--

ในตัวอย่าง (22) และ (23) นี้ อาจพิจารณาว่า *เอ้อ* ไม่ได้ใช้เพื่อแสดงความลังเล แต่ใช้ในความหมายว่าผู้พูดนี้จะรู้ขึ้นได้ จะอย่างไรก็ตาม ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ความหมายทั้งสองนี้ไม่ปรากฏในต้นฉบับ ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ *เอ้อ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno*

มีการใช้สำนวนที่บรรยายความหมายเชิงโครงสร้างที่ต้องการจะสื่อสารในการแปล *bueno* ด้วยอันได้แก่ *คืออย่างนี้ครับ* ซึ่งใช้เริ่มต้นการสนทนา *สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ* ซึ่งใช้เริ่มต้นข้อมูลใหม่ และ *แค่นี้แหละ* ซึ่งใช้เพื่อจบการสนทนา ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(24)

–Bueno –empecé a decir, mientras aceptaba un mate–, en el viaje se me ocurrió hacer una lista de temas... (CC, p. 58)	“คืออย่างนี้ครับ” ผมเริ่มขณะรับถ้วยมาดื่ม “ระหว่างเดินทาง ผมก็ขึ้นได้ว่าควรทำรายการ ประเด็นในการรักษา” (หน้า 99)
---	---



(25)

–¿Recuerdas que muchas veces yo te digo que estoy como entrampado? Bueno , la sensación que tengo es que el muro del encasillamiento mental que me tenía atrapado ha empezado a resquebrajarse (...) (CC, p. 187)	“หมอจำได้ไหม ที่ผมบอกหมอหลายครั้งว่า ผมรู้สึกว้าดิดกับ สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ตอนนีผมรู้สึก เหมือนกับกำแพงความคิดซึ่งกักกันผมไว้เริ่มร้าว (...) (หน้า 313)
--	---

(26)

–Oye, que no voy a merendar a tu casa porque tu hermana está cabreada conmigo. –Ya –se limitó a decir Benito. –Es que yo no sabía. –Ya –repitió Benito, (...) – Bueno –dijo Honorato. (CBC, p. 76)	“ฉันไม่ไปกินของว่างบ้านนายแล้วนะ พี่สาวนาย โกรธฉัน” “อืม” เบนิตีได้ไม่พูดมาก “ก็ฉันไม่รู้นี่หว่า” “อืม” เบนิตีได้ซ้ำคำเดิม (...) “แค่นี้แหละ” โอโนราได้ว่า (หน้า 89)”
---	---

ในความคิดเห็นของผู้วิจัย โดยทั่วไปแล้วใช้ *เอาละ/เอาละ* เพื่อแปล bueno ซึ่งเริ่มการสนทนาได้ อย่างไรก็ดี ในตัวอย่าง (24) นี้การใช้ *เอาละ/เอาละ* เป็นคำแปลของ bueno อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากจะใช้ *เอาละ/เอาละ* ได้เมื่อผู้พูดอยู่ในสถานะที่จะควบคุมการสนทนาเท่านั้น และใน ตัวอย่างนี้ผู้พูดไม่ได้อยู่ในสถานะดังกล่าว เนื่องจากผู้พูดเป็นคนไข้ ในขณะที่คู่สนทนาเป็นแพทย์ ก็, ซึ่งบ่งชี้ว่าสิ่งที่ตามมาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่มาก่อน พบใช้ในกรณีของการสรุปจบ ภายในผลัด

(27)

–(...), tiene mirada más maravillosa que he visto en toda mi vida. Es luminosa, abierta, sensible. Y la voz. Su voz parece una melodía... Bueno , como verás estoy fascinado. (CC, p. 112)	“(…) สายตาของเธอนั้นวิเศษงดงามที่สุดเท่าที่ผมเคย เห็นมาทั้งชีวิต เปล่งประกาย สดใส อ่อนโยน แล้วก็น้ำเสียงของเธอนะ ราวกับท่วงทำนองเพลง ก็อย่างที่คุณ เห็นนั่นแหละ ผมหลงหัวปักหัวปำจริงๆ” (หน้า 188)
---	---

เออ และ *อ้อ*, ใช้ในความหมายว่าผู้พูดเพิ่งจะนึกเรื่องที่ต้องการพูดออก พบใช้ในกรณีที่ bueno แสดงการเปลี่ยนเรื่องและการแก้ถ้อยคำของผู้พูดเองตามลำดับ *อ้อ*, ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้พูดรู้หรือ



เข้าใจข้อมูลที่ผู้ร่วมสนทนาสื่อสารแล้ว และ *คะ* ซึ่งแสดงการยอมรับหรือรับรู้ข้อมูล พบใช้ในผลัดรับ ซึ่งนำไปสู่การจบการสนทนา ส่วน *อิม* ซึ่งแสดงการรับรู้ข้อมูลเช่นกันนั้นใช้ในกรณีที่ *bueno* บ่งชี้การแก้ถ้อยคำของผู้พูดเอง

แต่(ก็) ซึ่งแสดงความหมายแบบขัดแย้ง พบใช้ในกรณีที่ *bueno* แสดงการเปลี่ยนเรื่อง และการแก้ถ้อยคำของผู้พูดเอง *แล้ว* ซึ่งแสดงการเปลี่ยนเรื่อง *ว่า* ไร ซึ่งแสดงการขอคำตอบ และ *เฮ้* ซึ่งใช้นำหน้าคำสั่ง พบใช้ในกรณีที่ *bueno* บ่งชี้การกลับไปพูดเรื่องเดิม ในตัวอย่างที่มีการใช้สำนวนทั้งสามนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าใช้ *เอลละ/เอลละ* หรือ *เอาเออ/เอาหะ* เพื่อแปล *bueno* ได้

สำนวนที่เหลือพบใช้ในกรณีที่ *bueno* นำหน้าการแก้ถ้อยคำของผู้พูด นั่นคือ *ที่จริง* ซึ่งแสดงว่าสิ่งที่กล่าวมาก่อนไม่ตรงกับความเป็นจริง *เฮ้ย* ซึ่งแสดงว่าสิ่งที่กล่าวมาก่อนเป็นการพูดผิดไป *แม้ว่า* ซึ่งแสดงความหมายแบบขัดแย้ง *แล้ว(ก็)* ซึ่งแสดงการเสริมความ และ *เออ(ก็)แล้วกัน* ซึ่งบ่งชี้การประนีประนอม

เป็นที่สังเกตว่า มีการใช้หน่วยภาษาที่แสดงความหมายแตกต่างกันถึง 10 หน่วยภาษา (*เอ้อ อ้อ, เฮ้ย ที่จริง อิม เอลละ แต่(ก็) แม้(ว่า) แล้ว(ก็) เออ(ก็)แล้วกัน*) ในการแปล *bueno* ซึ่งแสดงการปรับแก้ถ้อยคำ นั่นอาจเป็นเพราะในบริบทที่ผู้พูดภาษาสเปนแสดงการแก้ถ้อยคำ ผู้พูดภาษาไทยเลือกที่จะแสดงความสัมพันธ์หรือความหมายประเภทอื่น นอกจากนี้ ดังที่ได้กล่าวแล้ว ในขณะที่ความหมายแสดงการยอมรับและการจบลงของสิ่งที่มาก่อนของ *bueno* นำไปสู่การแก้ถ้อยคำได้ หน่วยภาษาที่แสดงความหมายใกล้เคียงกันในภาษาไทย อันได้แก่ *เอลละ/เอลละ* และ *เอาเออ/เอาหะ* ไม่อาจใช้เพื่อบ่งบอกว่าผู้พูดกำลังจะแก้ถ้อยคำได้

สำหรับการละไว้ไม่แปล ผู้วิจัยพิจารณาว่าส่วนใหญ่น่าจะเกิดจากการมองข้ามหรือแปลตกหล่น ยกเว้นในกรณีของการแก้ถ้อยคำ และการสรุปภายในผลัด ในการแก้ถ้อยคำ การไม่แปลในบางกรณีอาจเกิดจากความยากลำบากในการหาถ้อยคำที่เหมาะสมเป็นคำแปลของ *bueno* อันเป็นผลมาจากความแตกต่างในการแสดงความหมายในภาษาสเปนและในภาษาไทยที่ได้กล่าวถึงแล้ว ในบางกรณีการละไว้ไม่แปลอาจเป็นเพราะมีการใช้หน่วยภาษาที่บ่งชี้การแก้ถ้อยคำแล้ว เช่น ในตัวอย่างต่อไปนี้ที่สำนวน *ที่จริง* ซึ่งเป็นคำแปลของ *la verdad* ได้บ่งชี้การแก้ถ้อยคำของผู้พูดแล้ว



(28)

–¿Pero tú fumas? –se asombró Bibiana. –Hombre, claro –le contestó Quincho, (...) (...) – Bueno –se disculpó el chico–, la verdad es que estoy aprendiendo. (...) (BSM, p. 36)	“นี่เธอสูบบุหรี่ด้วยหรอ” บีเบียน่า (...) “แน่นอน” กิ้นโ้ (...) ตอบด้วยความมั่นใจ (...) “ที่จริง ฉันก็กำลังหัดสูบบุหรี่นะ” เด็กชายสารภาพ (...) (หน้า 46-47)
--	---

กรณีการสรุปจบภายในผลัด เป็นไปได้เช่นกันว่าการละไว้ไม่แปลนั้นเป็นเพราะในภาษาไทยไม่นิยมใช้หน่วยภาษาเพื่อแสดงกระบวนการเชิงโครงสร้างดังกล่าวออกมาอย่างชัดเจน เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(29)

–(...) Pero estamos pensando en uno que está medio acabado. Ascensor (...), calefacción y agua caliente central, cocina eléctrica y de gas... Bueno , algo estupendo, pero carísimo. (...) (CPC, p. 86)	“(...) แต่เรากำลังมองอยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งสร้างเสร็จไปครึ่งหนึ่งแล้ว มีลิฟต์ (...) เครื่องทำความร้อน และน้ำร้อนส่วนกลาง คราวนี้ทั้งไฟฟ้าและแก๊ส...ดีไปหมดแหละ แต่ราคาแพงหูฉี่ (...)” (หน้า 82)
--	---

ในตัวอย่าง (29) นี้เป็นไปได้ว่าการเว้นวรรคซึ่งแสดงด้วยเครื่องหมายจุดไข่ปลา เป็นกลวิธีที่ผู้พูดภาษาไทยใช้เมื่อจะเปลี่ยนผ่านไปสู่การสรุปจบภายในผลัดของตนเอง

3. Bien

หน้าที่เชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์และเชิงโครงสร้างของ bien พัฒนามาจากการยอมรับสิ่งที่ปรากฏมาก่อนเช่นเดียวกับ bueno ดังที่ Fuentes Rodríguez (1993, p. 209) ได้อธิบายไว้ bien แสดงการยอมรับที่หนักแน่นกว่า bueno โดยมีค่าเท่ากับ “no hay problemas, de acuerdo” และเป็นการยอมรับที่ผ่านการไตร่ตรองแล้ว นัยดังกล่าวทำให้ bien มีความหมายเป็นกลางมากกว่า bueno แต่เป็นกันเองน้อยกว่า (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4197) นอกจากนี้ bien ยังใช้เพื่อแสดงการประเมินค่าด้านบวกได้ด้วย



หน้าที่เชิงโครงสร้างของ *bien* แบ่งออกเป็นหน้าที่แสดงการรับรู้ข้อมูล และหน้าที่บ่งชี้การแยกส่วนเช่นเดียวกับ *bueno* การใช้ *bien* เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลนั้นจะสุภาพและเป็นทางการมากกว่า *bueno* (ตัวอย่าง 33) เมื่อแสดงการแยกส่วน *bien* บ่งชี้การยอมรับสิ่งที่มาก่อนหน้าและการเปลี่ยนผ่านไปสู่อื่นเช่นเดียวกับ *bueno* หน้าที่บ่งชี้การแยกส่วนของ *bien* ซึ่งพบในแหล่งข้อมูลมีดังนี้ (1) ใช้เริ่มการสนทนาในรูปคำถามร่วมกับ *y* เพื่อขอข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้ร่วมสนทนา โดยผู้ร่วมสนทนาต้องรับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนร่วมกันหรือมีการติดต่อสื่อสารกันมาก่อน (ตัวอย่าง (30)) (2) ใช้เพื่อเปลี่ยนเรื่อง (3) ใช้เพื่อกลับไปพูดเรื่องเดิม (4) ใช้แสดงข้อมูลใหม่ โดยบ่งชี้ว่าข้อมูลเก่าเป็นเงื่อนไขซึ่งนำไปสู่การกล่าวข้อมูลใหม่ (5) ใช้แสดงข้อสรุป โดยบ่งชี้ว่าข้อเสนอเป็นเงื่อนไขซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปนั้น ๆ ในกรณีนี้ *bien* อาจใช้ร่วมกับ *y* ด้วย (ตัวอย่าง (31)) (6) ใช้เพื่อจบการสนทนา (ตัวอย่าง (32))

(30) El alcalde vació los bolsillos. Encontró un desteñido documento identificatorio, (...).

—¿Y **bien**, experto, qué opinas? (VLN, p. 78)

(31) —Dime mujer, ¿no estaré muerto yo?

La mujer rio y le dijo que se tocara las manos y los pies.

—¿Ves? ¡Están tibios! **Bien**, eso quiere decir que estás vivo. (...). (DTC, p. 39)

(32) —Y ¿quién es ese mister Coke?

—Un hombre que puede resolver todo de la vida —afirmó sin vacilaciones don Antonio—; (...)

Bien, no perdemos el tiempo. Voy a buscarle. (CU, pp. 87-88)

สำหรับการแปล พบว่า จากการใช้ *bien* เป็นดัชนีปริเจตเชิงโครงสร้างจำนวน 15 ครั้ง มีการแปล 10 ครั้ง (ร้อยละ 66.67) และไม่แปล 5 ครั้ง (ร้อยละ 33.33) หน่วยภาษาที่ใช้แปล *bien* มีดังต่อไปนี้

ได้ค่ะ ใช้เพื่อแปล *bien* ซึ่งแสดงการรับรู้ข้อมูลในตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นที่สังเกตว่าหากไม่ปรากฏนัยของการให้อนุญาต จะใช้ ได้ค่ะ เพื่อแปล *bien* ไม่ได้



(33)

–Sí, señor. ¿Qué tipo de verdad está buscando? (...) (...)	“ใช่ค่ะ คุณจะหาความจริงแบบไหนคะ (...) (...)
–¡Verdad plena! –ratificó.	“ความจริงแท้ร้อยเปอร์เซ็นต์ครับ” เขาสาบ
– Bien , señor. Sígale. (DTC, p. 245)	“ได้ค่ะ เชิญตามดิฉันมาทางนี้ค่ะ” (หน้า 428)

ในการแปล bien ซึ่งบ่งชี้การแยกส่วน มีการใช้ *เอาละ* เพื่อแปล ¿Y bien? ซึ่งเริ่มการสนทนา และเพื่อแปล bien ซึ่งแสดงการเปลี่ยนเรื่อง *เอาละ* ใช้ในกรณีของการกลับไปพูดเรื่องเดิมและการจบการสนทนา และ *แต่เอาละ* ใช้ในการจบการสนทนา ดังจะสังเกตได้ *เอาละ/เอาละ* และ *เอาละ* ใช้เพื่อแปลทั้ง bien และ bueno นั้นแสดงว่าคำเหล่านี้ไม่ได้สะท้อนให้เห็นความแตกต่างระหว่าง bien กับ bueno

มีการใช้ *แล้วจะอย่างไร* เพื่อแปล ¿Y bien? ซึ่งเป็นการขอข้อมูลจากผู้ร่วมสนทนาเมื่อเริ่มการสนทนา เมื่อเข้าใจทั่วกันแล้ว ใช้ในกรณีที่ bien แสดงการเปลี่ยนเรื่อง (ตัวอย่าง (34)) และ *นี่ยังไง* ใช้บ่งชี้การเปลี่ยนผ่านจากข้อเสนอไปสู่ข้อสรุป (ตัวอย่าง (35)) ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในตัวอย่างที่มีการใช้สำนวนเหล่านี้ ใช้ *เอาละ/เอาละ* เพื่อแปล bien ได้เช่นกัน ถึงแม้ว่าจะฟังดูเป็นทางการน้อยกว่า

(34)

–Por indicación del “Jefe” vamos a formar tres grandes grupos de huéspedes, (...).	“ตามคำบัญชาของเจ้านาย จะแบ่งพวกมาใหม่เป็นสามกลุ่ม (...)
«El primer grupo, (...).	“กลุ่มแรก (...)
«El segundo grupo, con aquellos que (...).	“กลุ่มสอง พวกที่ (...)
«Y el último grupo, (...)	“กลุ่มสุดท้าย (...)
– Bien –siguió San Pedro–. Los que hayan violado todos los mandamientos, pónganse a la derecha. (DTC, p. 194)	“เมื่อเข้าใจทั่วกันแล้ว” นักบุญปีเตอร์ กล่าวต่อ ‘พวกที่เคยทำผิดบัญญัติสิบประการทุกข้อ จงมายืนรวมกันทางด้านขวา’ (หน้า 337-338)

(35)

El búho explicó después lo sucedido: (...). –Y bien, Demián, estas son las cosas que hace la mezquindad en nuestra sociedad. (...) (DTC, p. 63)	“นกฮูกอธิบายหลังเกิดเรื่องดังกล่าวว่า (...) “‘‘นี้อย่างไรเดมิยัน นี่คือผลของความโลภต่อสังคมของเรา (...)’’ (หน้า 108)
--	---

มีการใช้ แล้วดีหรือยัง เพื่อแปล ¿Y bien? ซึ่งเป็นการขอข้อสรุปจากผู้ร่วมสนทนา ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรใช้จำนวนจำพวก แล้วอย่างไร แทน

(36)

–Sí... Ya sabemos lo que serías capaz de hacer si estuvieras en su lugar. ¿Y estando en tu lugar? –Yo estoy en mi lugar. –¿Y bien? –¿Y bien qué? No entiendo lo que me preguntas, Gordo. (CC, p. 221)	“ใช่แล้ว เรารู้แล้วว่าคุณพร้อมจะทำอะไร บ้างถ้าเป็นเธอ แล้วหากคุณเป็นคุณเองล่ะ” “ผมก็เป็นผมอยู่แล้วนี่ครับ” “แล้วดีหรือยัง” “อะไรดีครับ ผมไม่เข้าใจว่าผมอยากถามอะไร ผมกันแน่” (หน้า 367-368)
--	--

สำหรับการละไว้ไม่แปลนั้น ผู้วิจัยพบว่าเกิดขึ้นในกรณีที่ bien แสดงการรับรู้ข้อมูล การเปลี่ยนเรื่อง การแสดงข้อมูลใหม่ และการสรุป ผู้วิจัยพิจารณาว่าการไม่แปลน่าจะเกิดจากการมองข้ามหรือการแปลตกหล่น เนื่องจากมีหน่วยภาษาในภาษาไทยที่ใช้เป็นหน่วยเทียบเคียงของ bien ในกรณีเหล่านั้นได้ เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้ซึ่ง bien ใช้เพื่อแสดงข้อมูลใหม่

(37)

(...) –Verdad. Y dices también que (...). ¿Es así? – Sí. Más o menos. – Bien. Entonces el hecho de que yo crea en lo que dices, siempre dependerá de (...).(DTC, pp.223-224)	(...) “ก็จริงครับ แล้วหมอก็คงพูดว่า(...) ถูกหรือเปล่าครับ” “ถูก ทำนองนั้นแหละ” “ถ้าจั้น การที่ผมจะเชื่อสิ่งที่หมอบอกหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับ (...) (หน้า 393-394)
---	--

ในตัวอย่าง (37) นี้ ข้อมูลใหม่เป็นข้อสรุปที่ผู้พูดอนุมานได้จากข้อมูลเก่า การใช้ ถ้างั้น ซึ่งเป็นคำแปลของ entonces ทำให้ความหมายของการเป็นข้อสรุปชัดเจนอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม



สามารถใช้ *เอาละ/เอาละ(ครับ)* ขึ้นต้นผลัดได้ด้วยเพื่เน้นขอบเขตระหว่างการทบทวนข้อมูลเก่ากับข้อมูลใหม่ ในกรณีนี้การแสดงผลใหม่มีนัยของการรับรู้ข้อมูลและการประเมินค่าเชิงบวกด้วย จึงอาจใช้ *อืม* หรือ *ดีครับ* ได้เช่นกัน

4. Ya

ดัชนีปริจเฉท *ya* ใช้เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลที่ผู้ร่วมสนทนาสื่อสารในผลัดก่อนหน้า โดยมีนัยว่าผู้พูดไม่ต้องการให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมสนทนาหรือไม่ให้ความสนใจมากนัก ในบางกรณีการรับรู้ข้อมูลมีนัยของการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวด้วย (ตัวอย่าง (38)) นัยของการยอมรับทำให้การใช้ *ya* มีความใกล้เคียงกับการทำหน้าที่ลดความรุนแรงของผลัดรับซึ่งถือเป็นหน้าที่เชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ *ya* อาจแสดงการประชดประชันได้ด้วย (ตัวอย่าง (39))

(38) –Oye –le comentó la niña–, de mayor podías ser ciclista.

–¡Ya! –admitió el chico–, lo que pasa es que voy a ser futbolista. (BSM, p. 73)

(39) –Cómo se nota que usted es instruido, excelencia. El bicho las tenía todas en contra. Era cuestión de dejarlo pasear hasta calcular a qué distancia estaba. Dos paseos más y lo hubiéramos tenido a tiro.

–Ya. Ustedes se las saben todas. A lo mejor le di –se justificó el gordo. (VLN, p. 116)

สำหรับการแปล ผู้วิจัยพบว่า จากการใช้อ้างาน 12 ครั้ง มีการแปลจำนวน 11 ครั้ง (คิดเป็นร้อยละ 91.67) และละไว้ไม่แปล 1 ครั้ง (คิดเป็นร้อยละ 8.33) หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปล *ya* และมีความหมายใกล้เคียงกับ *ya* มากที่สุดคือ *อืม* (ตัวอย่าง (40)) แต่ *อืม* น่าจะไม่นิยมใช้เพื่อแสดงการประชดประชัน ในกรณีที่มิมีนัยของการประชดประชันพบว่า มีการใช้ *อ้อ* *จั้นเระ* เพื่อแปล *ya*

(40)

–Oye, que no voy a merendar a tu casa (...).	“จันไม่ไปกินของว่างบ้านนายแล้วนะ (...)”
–Ya –se limitó a decir Benito. (CBC, p. 76)	“อืม” เบนิตได้ไม่พูดมาก (หน้า 89)

มีการใช้ *ใช่* *อ้อ* *เหรอ* *เอาละ* และ *ก็จริงเหมือนกัน* ในการแปล *ya* ด้วย ถึงแม้หน่วยภาษาเหล่านี้ไม่ได้แสดงการยอมรับและการรับรู้ข้อมูลอย่างไม่ให้ความร่วมมือเหมือน *ya* เช่นใน



ตัวอย่างต่อไปนี

(41)

–Ahora no puedo montar –(...). –¿Pero no dijo usted que cuando se casara iba a hacer lo que le diera la gana? –le reprochó Boni. –Ya –se disculpó la maestra–, pero es que me he quedado embarazada. (...) (LBM, p. 150)	“ตอนนี้ครูจิ้มมือเตอร์ไซค์ไม่ได้แล้วละ” (...) “อ้าว! แต่ครูไม่ได้ประกาศไว้หรือครับว่า จะทำสิ่งแต่สิ่งที่ตนเองต้องการ” “ไซ้จ๊ะ” คุณครูมีท่าทีเสียใจ “แต่ครูกำลังจะมีน้อง (...)” (หน้า 139)
---	--

(42)

–Bueno... Pues el caso es... ¿Se trata de alguna alumna muy especial? –Claro que sí... (...). –Ya... Mira, voy a solucionarlo (...) (CPC, pp. 154-155)	“เอาเถอะ ถ้าเป็นกรณี...ของเด็กที่พิเศษมากล่ะก็” “พิเศษมากเลยล่ะ (...) “เอาเถอะ แล้วผมจะหาทางดู (...) (หน้า148)
---	---

ในตัวอย่าง (41) นี้ จะเห็นว่า ไซ้ สื่อว่าผู้พูดยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าว แต่ไม่มีนัยว่าผู้พูดไม่อยากให้ร่วมมือกับผู้ร่วมสนทนา อย่างไรก็ดี ดูเหมือนว่าในตัวอย่างนี้ควรใช้ ไซ้ ในการแปล เนื่องจากผู้พูดต้องการขอโทษผู้ร่วมสนทนาที่ไม่ได้ทำตามที่เคยพูดไว้ ผู้พูดจึงไม่ควรพูดด้วยความเย็นชาจนเกินไป นอกจากนี้ นัยของการไม่ให้ความร่วมมือก็ยังอนุมานได้จากการใช้ประโยคซึ่งบ่งบอกความขัดแย้งที่ตามมา ในตัวอย่าง (42) การใช้ เอาเถอะ เพื่อแปล ya แสดงให้เห็นการทับซ้อนกันของการแสดงการรับรู้ข้อมูลและการยอมรับอันนำไปสู่ความหมายลดความรุนแรงของผลครับ ในกรณีนี้จะใช้ อืม เพื่อแปล ya ก็ได้เช่นกัน

สำหรับ กิ่งนั้นแหละ อาจตีความได้ว่าสำนวนดังกล่าวนี้แสดงการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าว โดยไม่มีนัยว่าผู้พูดไม่ให้ความร่วมมือหรือความสนใจเท่าใดนัก เนื่องจากการยอมรับข้อมูลที่ผู้พูดรู้อยู่แล้ว



5. O sea

ดัชนีปริจเฉท o sea แสดงการเรียบเรียงความขึ้นใหม่แบบอธิบาย นั่นคือ แสดงการเรียบเรียงสิ่งที่ต้องการสื่อสารในหน่วยย่อยก่อนหน้าขึ้นใหม่เพื่อให้เที่ยงตรงหรือเป็นที่เข้าใจมากขึ้น การใช้ o sea ซึ่งพบในแหล่งข้อมูลนั้นมีนัยของการอธิบายให้กระจ่าง 1 ครั้ง และมีนัยของการแสดงข้อสรุปหรือผล 17 ครั้ง ในกรณีหลังนี้ o sea ปรากฏร่วมกับคำสันธาน que สำหรับการเปลี่ยนพบว่าการใช้ o sea จำนวน 18 ครั้ง มีการแปล 13 ครั้ง (ร้อยละ 72.22) และละไว้ไม่แปล 5 ครั้ง (ร้อยละ 27.78) หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปล o sea มีดังต่อไปนี้

หมายความว่า พบใช้ในกรณีที่ผู้พูดใช้ o sea เพื่อขอให้คู่สนทนาอธิบายสิ่งที่กล่าวมาก่อนให้กระจ่าง (ตัวอย่าง (43)) และเพื่อแสดงผลสรุป (ตัวอย่าง (44)) ส่วนวน ซึ่งก็หมายความว่า แปลว่า และ นี่แปลว่า ซึ่งแสดงการเรียบเรียงความขึ้นใหม่แบบอธิบายเช่นเดียวกับ หมายความว่า พบใช้ในกรณีของการแสดงผลสรุป

(43)

–Por un lado quiero estar con Pau, (...). Por otro lado siento temor al fracaso, (...) Y por último (...). –O sea... (CC, p. 240)	“ด้านหนึ่งผมก็อยากอยู่กับเปา (...) แต่อีกด้านหนึ่งผมก็กลัวจะล้มเหลว (...) และ (...)” “หมายความว่า...” (หน้า 397-398)
---	--

(44)

–¡Escucha, Bibiana, es lo mejor para ti el ir a ese colegio! –O sea, que es verdad que ha denunciado a mi padre –(...). (BSM, p. 103)	“บีบีเย่น่า ถ้าหนูได้ไปที่โรงเรียนประจำ หนูจะมีความสุขมากขึ้น” “หมายความว่า เป็นเรื่องจริงที่คุณครูเป็นคนร้องเรียนเรื่องพ่อของหนู” (...) (หน้า 143)
---	---

ในการแปล o sea ซึ่งกำกับผลสรุปนั้นยังมีการใช้ ดังนั้น เพราะฉะนั้น และ ถ้าอย่างนั้น ซึ่งแสดงความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผลด้วย เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้



(45)

–Ha dicho mi madre que hoy huele a nieve. O sea que a lo mejor no vamos al colegio. (LBM, p. 51)	“แม่ฉันบอกว่าวันนี้มีกลิ่นหิมะลอยมา เพราะฉะนั้นบางทีเราอาจจะไม่ต้องไปโรงเรียน กันก็ได้” (หน้า 50)
---	---

นอกจากนี้ ก็มีการใช้ **o sea** ซึ่งบ่งบอกการชี้แจงแสดงเหตุผลเพื่อแปล **o sea** ด้วย ในตัวอย่างต่อไปนี

(46)

A la salida de la iglesia fue cuando el zapatero les presentó al sobrino del difunto. – O sea , que –les explicó el zapatero, hipando, (...)–este señor, que se llama Jerónimo, es su heredero y con él podéis hablar del dinero. (CU, p. 73)	ตอนออกจากโบสถ์ ช่างทำรองเท้าได้แนะนำให้ทุกคนรู้จักหลานชายของผู้ตาย “ คือว่า ---เอ้อ---เอ็ก!--” ช่างรองเท้าอธิบายพลางสะอึกไปพลาง (...) “นี่คือคุณเขโรนีไม่ทายาทของผู้ตาย พวกคุณจะได้เรื่องเงินกับเขาได้” (หน้า 78)
---	---

ในตัวอย่าง (46) นี้ มีการละข้อความแรกของความสัมพันธ์ไว้ แต่ก็คาดเดาได้ว่าข้อความที่ละไว้น่าจะมีเนื้อหาว่า “Este es el sobrino del difunto” และหน่วยย่อยที่ตามหลัง **o sea** ก็ถือว่าเป็นข้อสรุปที่ได้จากข้อความนั้น การละข้อความแรกของความสัมพันธ์อาจทำให้ความหมายแสดงการเรียบเรียงความใหม่ไม่ชัดเจนนักและเป็นสาเหตุให้ผู้แปลเลือกใช้ **คือว่า** ในกรณีนี้จะใช้สำนวน เช่น **นั่นหมายความว่า/นั่นแปลว่า** หรือแม้แต่ **นั่นก็คือ** ซึ่งบ่งชี้การเรียบเรียงความขึ้นใหม่แบบอธิบายแทน **คือว่า** ก็ได้

อย่าบอกนะว่า พบในกรณีที่ **o sea** นำหน้าข้อสรุปอันเป็นที่ประหลาดใจของผู้พูด

หรือ **ไม่ก็** พบในกรณีที่ **o sea** นำหน้าข้อสรุปเช่นกัน เป็นที่สังเกตว่าในขณะที่ **o sea** แสดงการให้เลือกระหว่างสิ่งที่เทียบเท่ากัน หรือ **ไม่ก็** นั้นแสดงการให้เลือกระหว่างสิ่งที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้แปลจึงควรพิจารณาใช้สำนวนเช่น **นั่นหมายความว่า** แทนการใช้ **หรือ ไม่ก็** ในการแปล **o sea**



สำหรับการละไว้ไม่เปลี่ยน ผู้วิจัยพบว่าเกิดขึ้นในกรณีที่ o sea แสดงการสรุปเหตุการณ์จากความเข้าใจของผู้พูดหรือจากสิ่งที่ผู้พูดได้เห็นได้ยินมา (ตัวอย่าง (47)) และเมื่อ o sea ใช้กับวัจนกรรมแบบชี้แนะ โดยการกล่าววัจนกรรมนั้นเป็นผลมาจากสิ่งที่กล่าวมาก่อน (ตัวอย่าง (48))

(47)

–Pero... ¿cómo es posible? –(...)–. O sea , que al padre, que tiene la culpa de todo, le sueltan enseguida, y la niña, pobrecita, sigue encerrada. (BSM, p. 107)	“นี่มันอะไรกัน” (...) “ที่พ่อที่เป็นต้นเหตุของเรื่องทั้งหมด กลับได้รับการปล่อยตัวออกมา แต่ลูกสาวที่น่าสงสารยังถูกขังอยู่ที่โรงเรียนประจำนั้น” (หน้า 148)
---	--

(48)

–Y he seguido entrenando, ¿eh?, te lo advierto. O sea , que no te hagas ilusiones. (CBC, p. 104)	“แล้วฉันก็ได้ซ้อมวิ่งด้วยละ ตอนอยู่ที่นั่นนะ จะบอกให้ นายอย่าได้นึกฝันหวานไปละ” (หน้า 125)
--	--

ในกรณีแรกน่าจะใช้สำนวนแสดงการเรียบเรียงความใหม่แบบอธิบายในการแปลได้ แต่ในกรณีที่สองการละไว้ไม่แปลหรือการใช้สำนวนแสดงผลน่าจะเป็นกลวิธีการแปลที่ดีที่สุด

สรุป

ในพื้นที่อันจำกัดของบทความวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้พยายามอธิบายความหมายพื้นฐานประจำตัว รวมทั้งความหมายหรือหน้าที่โดยเฉพาะซึ่งเปลี่ยนไปตามบริบทของดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนา pues, bueno, bien, ya และ o sea ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยก็ได้เสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับการแปลดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนีเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยตระหนักว่าในบางกรณีจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อที่จะสรุปได้ว่าดัชนีปริจเฉทนั้น ๆ แปลเป็นภาษาไทยได้อย่างไรบ้าง อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยหวังว่าผู้ที่สนใจจะนำเอาผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และการแปลดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษานี้ได้



เชิงอรรถตอนท้าย

- ³ตัวอย่างที่มีการอ้างอิงในบทความวิจัยชิ้นนี้มาจางานวรรณกรรมต่อไปนี้ (1) Baquedano, L. 2016. Cinco panes de cebada (49th ed.). Madrid. Ediciones SM. (อักษรย่อ CPC) รัชมี กฤษณมัย, ผู้แปล. 2542. ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร. บริษัท ฟาอภัย จำกัด. (2) Bucay, J. 2012. Cuenta conmigo. Barcelona/Buenos Aires. RBA/Del Nuevo Extremo. (อักษรย่อ CC) เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารถ, ผู้แปล. 2558. จะเล่าเป็นเพื่อนคุณ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (3) Bucay, J. 2016. Déjame que te cuente. Barcelona. RBA Bolsillo. (อักษรย่อ DTC) เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารถ, ผู้แปล. 2556. จะเล่าให้คุณฟัง (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (4) Olaizola, J. L. 1995. La Leyenda de Boni Martín (7th ed.). Madrid. Anaya. (อักษรย่อ LBM) สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล. 2544. โบนี มาร์ติน (เกือบจะ) โชคร้ายที่เกิดมารวย. กรุงเทพมหานคร. บริษัทฟาอภัย จำกัด. (5) Olaizola, J. L. 1998. Bibiana y su mundo (18th ed.). Madrid. Ediciones SM. (อักษรย่อ BSM) สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล. 2540. โลกของเธอ บีเบียน่า. กรุงเทพมหานคร. บริษัทฟาอภัย จำกัด. (6) Olaizola, J. L. 2015. Cucho (43rd ed.). Madrid. Ediciones SM. (อักษรย่อ CU) รัชมี กฤษณมัย, ผู้แปล. 2546. กูซโน (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร. บริษัทฟาอภัย จำกัด. (7) Olaizola, J. L. 2016. Corre, Benito, corre (3rd ed.). Madrid: Palabra. (อักษรย่อ CBC) รัชมี กฤษณ-มัย, ผู้แปล. 2550. สู้ เบนิตโต้ สู้ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร. บริษัทฟาอภัย จำกัด. (8) Puig, M. 2004. Boquitas Pintadas. Buenos Aires. Booket. (อักษรย่อ BP) สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล. 2557. ริมฝีปากนาง. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (9) Ríos, L. 2004. Mo (14th ed.). San José. Ediciones Farben. รัชมี กฤษณมัย, ผู้แปล. 2549. โม. กรุงเทพมหานคร. บริษัท ฟาอภัย จำกัด. (10) Rosa Lojo, M. 2006. Finisterre (2nd ed.). Buenos Aires. Sudamericana. (อักษรย่อ FIN) ภาสุรี ลือสกุล, ผู้แปล. 2557. สุดขอบโลกที่ฟินิสเตอร์เร. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (11) Sepúlveda, L. 2015. Un viejo que leía novelas de amor (82nd ed.). Barcelona. Tusquet Editores. (อักษรย่อ VLN) สถาพร ทิพย์ศักดิ์, ผู้แปล. 2551. ชายชราผู้อ่านนิยายรัก. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.



⁴ผู้วิจัยใช้ตัวเลขห้อยท้ายชื่อดัชนีปริจเฉทภาษาไทยเพื่อจำแนกดัชนีปริจเฉทที่มีรูปแบบเหมือนกัน แต่ทำหน้าที่ต่างกัน เช่น ก₁, ซึ่งบ่งชี้ว่าสิ่งที่ตามมาเป็นเนื้อหาอันเกี่ยวเนื่องกับสิ่งที่มาก่อน ก₂, ซึ่งใช้กำกับข้อความซึ่งแสดงผล และ ก₃, ซึ่งใช้เพื่อกำกับหน่วยย่อยที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับแก่นเรื่องเดียวกันกับหน่วยย่อยที่นำหน้า เป็นต้น

⁵ในตัวอย่าง (8) ผลัดที่มี pues ขึ้นต้นถือเป็นการตอบคำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธที่ผู้พูดเข้าใจว่าผู้ร่วมสนทนาละไว้ในผลัดก่อนหน้า

⁶ในตัวอย่าง (9) หน่วยย่อยที่มี pues ขึ้นต้นปรากฏตามหลังคำถามซึ่งไม่ต้องการคำตอบจากผู้ร่วมสนทนา เพราะผู้พูดสันนิษฐานคำตอบหรือรู้คำตอบอยู่แล้ว ดังนั้นจึงถือว่าหน่วยย่อยซึ่งมี pues นำหน้านี้นี้ตอบกลับสิ่งที่ผู้พูดสันนิษฐานว่าผู้ร่วมสนทนาจะกล่าว



บรรณานุกรม

- Briz Gómez, A. (1998). *El español coloquial en la conversación. Esbozo de pragmagramática*. Barcelona: Ariel.
- Fuentes Rodríguez, C. (1993). Comportamiento discursivo de *bueno, bien, pues bien*. *E.L.U.A.*, 9, 205-221.
- Martín Zorraquino, M. A. (1991). Elementos de cohesión en el habla de Zaragoza. In J. M. Enguita Utrilla (Ed.), *I curso de geografía lingüística de Aragón* (pp. 253-286). Zaragoza: Institución Fernando el Católico.
- Martín Zorraquino, M. A., & Portolés, J. (1999). Los marcadores del discurso. In I. Bosque and V. Demonte (Eds.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (pp. 4051-4213). Madrid: Espasa Calpe.
- Porroche Ballesteros, M. (2002). Las llamadas conjunciones como elementos de conexión en el español conversacional, *pues/pero*. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*, 9, 35-54.
- Portolés, J. (2002). Marcadores del discurso y traducción. In J. García Palacios and M. T. Fuentes Moran (Eds.), *Texto, terminología y traducción* (pp. 145–168). Salamanca: Ediciones Almar.